

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3280

Vragen van het lid **Akerboom** (PvdD) aan de Minister voor Natuur en Stikstof over *het niet gebruiken van Europese fondsen omtrent roofdieren* (ingezonden 11 juli 2023).

Mededeling van Minister **Van der Wal-Zeggelink** (Natuur en Stikstof) (ontvangen 21 juli 2023).

Vraag 1

Kent u het bericht «Nederland laat miljoenen liggen om wolf te weren»?¹

Vraag 2

Klopt het dat Nederland geen gebruik maakt van Europese fondsen voor beleid rondom wolven, zoals het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (Elfpo), het instrument Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)-Interreg en het Gemeenschappelijk Landbouwfonds (GLB)? Zo ja, waarom niet? Zo nee, wat heeft Nederland aangevraagd en waarom is het mogelijk afgewezen?

Vraag 3

Hoeveel geld vanuit het ontvangen bedrag uit het Programma voor het milieu en klimaatactie (LIFE)-fondsen, circa 159 miljoen euro in de periode van 2014 tot en met 2021, is naar maatregelen en/of beleid rondom wolven gegaan en welke maatregelen zijn op basis van dit bedrag genomen met welk resultaat?

Vraag 4

Kunt u aangeven welke mogelijkheden, voorwaarden en beperkingen er per fonds (LIFE-Programma, Elfpo, EFRO-Interreg en GLB) zijn voor wat betreft beleid en/of maatregelen en/of subsidies rondom wolven?

Vraag 5

Deelt u het inzicht dat Nederland moet leren samenleven met de wolf? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u het eens dat uitkomsten van het onderzoek van de Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) niet hoeven te worden afgewacht om in te zetten op samenleven met de wolf? Zo nee, waarom niet?

¹ De Stentor, 4 april 2023, «Nederland laat miljoenen liggen om wolf te weren» (https://www.destentor.nl/politiek/nederland-laat-miljoenen-liggen-om-wolf-te-weren~a26a580f/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F&cb=92f57589ba12124a5f651781cd2bface&auth_rd=1).

Vraag 6

Bent u het eens dat wolfwerende hekken de meest effectieve maatregelen zijn die kunnen worden genomen om samen te leven met de wolf? Zo nee, waarop baseert u dit? Zo ja, kunt u onderzoek aandragen waarom dit de beste maatregelen zijn, of welke andere niet-dodelijke maatregelen werken?

Vraag 7

Deelt u de mening dat het van belang is om negatieve beeldvorming rond de wolf te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Deelt u de mening dat het beoogde maatschappelijk debat over de wolf wordt gekaapt wanneer feitelijk onjuiste informatie over de mate van predatie, de deugdelijkheid van preventieve maatregelen, de beschermwaardigheid van roofdieren, hun rol voor de biodiversiteit en de juridische status van hun bescherming wordt verspreid? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid om een feitenrelaas op te stellen over de rol van de wolf in de natuur, over de rol van jagers ten opzichte van de prooidieren voor de wolf en over de deugdelijkheid en effectiviteit van preventieve maatregelen?

Vraag 9

Hoe rijmt u de uitspraak dat de aanblik van gedode schapen in een weiland «echt verschrikkelijk» is, terwijl er jaarlijks in de Nederlandse schapenhouderij sprake is van 220.000 schapen die onbedoeld sterven op de boerderij en 668.000 schapen die jaarlijks (niet zelden onverdoofd) worden geslacht?²

Vraag 10

Deelt u de mening dat dergelijke uitspraken wellicht niet bijdragen aan een neutrale beeldvorming over de wolf? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u doen om neutrale en feitelijke beeldvorming over de wolf te creëren?

Vraag 11

Bent u er mee bekend dat met het LIFE-fonds ook communicatie- en voorlichtingsactiviteiten worden gefinancierd die zijn gericht op het oplossen van conflicten tussen mensen en wolven? Zo ja, waarom heeft u geen gebruik gemaakt van dit fonds voor een nationale campagne rondom de wolf? Zo nee, wanneer gaat u trachten dit fonds te gebruiken voor een nationale campagne over de wolf?

Vraag 12

Deelt u de mening dat maatschappelijke commotie over wolven, die schapen aanvallen «ondanks» wolfwerende omheiningen, kan worden voorkomen wanneer de overheid een meer adequaat preventie-, voorlichtings- en communicatiebeleid voert ten aanzien van de feitelijke, objectief gevalideerde situatie rond predatie door roofdieren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn en wijze?

Vraag 13

Zijn er voorbeelden van bedrijfstakken waarin ondernemers worden gecompenseerd voor schade die via wettelijk verplichte preventie maatregelen te voorkomen zouden zijn geweest? Zo ja, welke? Zo nee, bent u bereid de uitzondering die nu geruime tijd is gemaakt voor veehouders te beëindigen?

Vraag 14

Geldt eenzelfde regime voor schade die optreedt door andere roofdieren, zoals de goudjakhals, de vos, de marter of roofvogels? Zo ja, waarom? Zo nee, geldt daar mogelijk dat schade alleen wordt betaald wanneer preventie maatregelen zijn getroffen?

---

² NOS, 28 maart 2023, «Kabinet houdt voorlopig vast aan beschermde status wolf» (<https://nos.nl/artikel/2469232-kabinet-houdt-voorlopig-vast-aan-beschermde-status-wolf>).

Vraag 15

Bent u ermee bekend dat additioneel aan preventieve maatregelen, ook aanvullende arbeidskosten voor veehouders om de beschermende omheining te controleren, te onderhouden of te verplaatsen kunnen worden aangevraagd via Elfpo? Zo ja, waarom heeft u dit nog niet gedaan? Zo nee, wanneer gaat u dit via dit fonds aanvragen?

Vraag 16

Wat vindt u van het idee om ook samen met België en Duitsland aanvragen in te dienen rondom grensoverschrijdende issues, zoals het verbeteren van de ecologische connectiviteit? Zo ja, per wanneer? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Wat vindt u van het idee om fondsen in te zetten om meer onderzoek te laten verrichten naar de invloed van jacht en beheer van prooidieren in relatie tot het voedselpatroon van de wolf?

Vraag 18

Bent u bereid om zo snel mogelijk aanvragen in te dienen bij alle Europese fondsen opdat adequaat preventie-, voorlichtings- en communicatiebeleid kan worden gevoerd? Zo ja, per wanneer gaat u dit doen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 19

Hoe beoordeelt u het dat de jacht op jonge wilde zwijntjes – waar ook de wolf bij voorkeur op jaagt – afgelopen weekend opnieuw is geopend, terwijl het hoofd bedrijfsvoering van de Hoge Veluwe eerder zijn zorgen uitsprak over de wildstand in het park?³

Vraag 20

Wat vindt u van de uitspraken van het hoofd bedrijfsvoering van de Hoge Veluwe dat zakelijke belangen een rol spelen bij zijn zorg over de wildstand en de wolf omdat bezoekers naar De Hoge Veluwe komen om wild te zien en dat steeds lastiger wordt?

Vraag 21

Bent u het ermee eens dat de Hoge Veluwe ondanks de omheining geen dierentuin is en er niet moet worden ingegrepen in natuurlijke processen, zoals predatie door de wolf vanwege financiële belangen en bezoekersaantallen?

Vraag 22

Kent u de uitspraken van Prof. mr. Pieter van Vollenhoven op Twitter, waarin hij pleit voor het «beheren» van de wolvenpopulatie? Zo ja, hoe beoordeelt u deze uitspraken van een lid van het koninklijk huis, die aan het maatschappelijk belang raken en mogelijk polarisatie in de maatschappij kunnen versterken?⁴

Vraag 23

Is het waar dat wolven niet voorkomen in de top tien van in het wild levende dieren die schade aan de agrarische sector veroorzaken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe verklaart u dan de buitenproportionele aandacht voor vermeende, en mogelijk eenvoudig te voorkomen, schade door de wolf?⁵

Mededeling

De vragen van het lid Akerboom (PvdD) over het niet gebruiken van Europese fondsen omtrent roofdieren, ingediend op 11 juli 2023 (2023Z13593), kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. Dit omdat de

³ Trouw, 18 juni 2023, «Omheinde Nationale Park De Hoge Veluwe zegt dat wildstand keldert door de wolf» (<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/omheinde-nationale-park-de-hoge-veluwe-zegt-dat-wildstand-keldert-door-de-wolf-b1b5d30a/>).

⁴ Twitter, 28 maart 2023 (<https://twitter.com/PieterVol/status/1640750624005300225?s=20>).

⁵ Trouw, 4 juli 2023, «Ganzen veroorzaken nog steeds meeste landbouwschade» (<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/ganzen-veroorzaken-nog-steeds-meeste-landbouwschade-b16753f5/>).

benodigde afstemming met derden meer tijd vergt. Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk de antwoorden op de vragen doen toekomen.